

Συστάσεις Συμβουλίου της Ευρώπης για τα intersex άτομα

Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης ενέκρινε χτες το Ψήφισμα 2191/2017 "για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την κατάργηση των διακρίσεων των ίντερσεξ ανθρώπων". Το κείμενο του Ψηφίσματος είναι αναρτημένο στην αγγλική γλώσσα στην ιστοσελίδα της Κ.Σ. του Συμβουλίου της Ευρώπης (βλ. [εδώ](#)), την συζήτηση μπορείτε να παρακολουθήσετε σε βίντεο [εδώ](#) και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας [εδώ](#).

Μετάφραση στα ελληνικά από τον [Βασίλη Σωτηρόπουλο](#):

Προωθώντας τα ανθρώπινα δικαιώματα και καταργώντας τις διακρίσεις εις βάρος των ίντερσεξ ανθρώπων

1. Οι ίντερσεξ άνθρωποι γεννιούνται με βιολογικά χαρακτηριστικά φύλου που δεν εναρμονίζονται με τις κοινωνικές νόρμες ή τους ιατρικούς ορισμούς που καθιστούν ένα πρόσωπο άρρεν ή θήλυ. Ορισμένες φορές, η κατάσταση ενός προσώπου ως ίντερσεξ εντοπίζεται κατά την γέννηση. Ορισμένες φορές προκύπτει αργότερα στην ζωή του, ιδίως κατά την διάρκεια της εφηβείας. Παρά την ευρεία ποικιλία των σχετικών περιπτώσεων, οι ίντερσεξ άνθρωποι είναι σωματικά υγιείς. Μόνο λίγοι υποφέρουν από ιατρικές καταστάσεις που θέτουν την υγεία τους σε κίνδυνο. Επιπλέον, η κατάσταση των ίντερσεξ ανθρώπων έχει αντιμετωπιστεί για πολλά χρόνια ως ένα ουσιαστικά ιατρικό ζήτημα. Η επικρατούσα ιατρική άποψη ήταν ότι τα σώματα των μεσοφυλικών πρέπει και μπορούν να επαναπροσδιορίζονται προκειμένου να εναρμονίζονται με το άρρεν ή το θήλυ πρότυπο, συχνά μέσω χειρουργικών ή / και ορμονικών επεμβάσεων, ότι αυτό πρέπει να γίνεται όσο το δυνατόν νωρίτερα και ότι τα παιδιά πρέπει να ανατρέφονται κατά το φύλο που ανταποκρίνεται στο φύλο προς το οποίο επαναπροσδιορίστηκε το σώμα τους.

2. Η Κοινοβουλευτική Συνέλευση θεωρεί ότι αυτή η προσέγγιση συνιστά σοβαρές προσβολές της σωματικής ακεραιότητας, οι οποίες σε πολλές περιπτώσεις αφορούν πολύ μικρά παιδιά ή βρέφη που δεν είναι σε θέση να δώσουν την συγκατάθεσή τους και των οποίων η ταυτότητα φύλου είναι άγνωστη. Αυτό συμβαίνει παρά το γεγονός ότι δεν υπάρχουν αποδείξεις για την τεκμηρίωση της επιτυχίας αυτών των επεμβάσεων σε βάθος χρόνου, ούτε άμεσος κίνδυνος για την υγεία, ούτε σαφής θεραπευτική στόχευση της θεραπείας που αποσκοπεί στην ελαχιστοποίηση των (θεωρούμενων) κοινωνικών παρά των ιατρικών προβλημάτων. Συνήθως αυτό συνεπάγεται ισόβια ορμονοθεραπεία με ιατρικές επιπλοκές που συνοδεύονται από την ντροπή και την μυστικότητα.

3. Οι γονείς, ενώ τα παιδιά τους είναι βρέφη ή πολύ μικρά, συχνά είναι υπό την πίεση να λάβουν επείγουσες αποφάσεις, καθοριστικές για την ζωή του παιδιού τους, χωρίς να έχουν πλήρη και επαρκή κατανόηση των μακροχρόνιων σωματικών συνεπειών των αποφάσεων για τα παιδιά τους.

4. Η κατανόηση αυτών των ζητημάτων αυξάνεται σταδιακά, αλλά χρειάζονται ακόμη συντονισμένες προσπάθειες προκειμένου να ευαισθητοποιηθεί το κοινό ως προς την κατάσταση και τα δικαιώματα των ίντερσεξ ατόμων προκειμένου να διασφαλιστεί ότι είναι πλήρως αποδεκτοί στην κοινωνία, χωρίς στιγματισμό και αθέμιτες διακρίσεις.

5. Η Συνέλευση υπογραμμίζει ότι είναι καθοριστικό να διασφαλιστεί ότι ο νόμος δεν δημιουργεί πρόσθετα εμπόδια ως προς την ίση μεταχείριση των ίντερσεξ ατόμων. Αυτό καλύπτει και την διασφάλιση του ότι τα ίντερσεξ άτομα που δεν κατηγοριοποιούνται ως άρρενα ή θήλεα έχουν πρόσβαση στην νομική αναγνώριση της ταυτότητας φύλου τους, και ότι όπου το φύλο τους δεν έχει καταγραφεί ορθά κατά τη γέννηση, θα υπάρχει μια απλή διαδικασία για την διόρθωσή του, βασισμένη μόνο στον αυτοπροσδιορισμό, όπως ορίζεται από το [Ψήφισμα 2048 \(2015\) της](#)

Συνέλευσης για τις διακρίσεις εις βάρος των διεμφυλικών προσώπων στην Ευρώπη (Resolution 2048 (2015)). Οι νόμοι κατά των διακρίσεων ενδεχομένως να πρέπει να τροποποιηθούν για να καλύπτεται αποτελεσματικά και η περίπτωση των ίντερσεξ ατόμων.

6. Η Συνέλευση κρίνει ότι τα ανωτέρω μπορεί να εγείρουν σοβαρά ζητήματα σχετικά με μια σειρά διατάξεων της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Αρ. Ευρ. Συμβ. 5), ιδίως ως προς τα άρθρα 3 και 8.

7. Υπό το φως των ανωτέρω και έχοντας κατά νου τις διατάξεις της Σύμβασης για την Προστασία των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Αξιοπρέπειας των Ανθρώπινων Υπάρξεων αναφορικά με την εφαρμογή της Βιολογίας και της Ιατρικής: Σύμβαση για την Βιοϊατρική (Αρ. Ευρ. Συμβ. 164, "Σύμβαση Οβιέδο") και τις σχετικές συστάσεις στο Ψήφισμα 1952 (2013) για το δικαίωμα των παιδιών στην σωματική ακεραιότητα, καθώς και αυτές του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και πολλών άλλων οργάνων των συνθηκών των Ηνωμένων Εθνών, η Συνέλευση καλεί τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης:

7.1. όσον αφορά την αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος των παιδιών επί της σωματικής ακεραιότητας και του σωματικού αυτοκαθορισμού και την ενδυνάμωση των ίντερσεξ ανθρώπων σχετικά με τα δικαιώματα αυτά:

7.1.1. να απαγορευθούν οι μη αναγκαίες ιατρικές χειρουργικές επεμβάσεις "κανονικοποίησης" του φύλου, η στείρωση και άλλες θεραπείες που εφαρμόζονται στα ίντερσεξ παιδιά χωρίς την συγκατάθεσή τους κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσής τους

7.1.2. να διασφαλιστεί ότι κάθε επέμβαση που αποσκοπεί στην μεταβολή των χαρακτηριστικών φύλου του παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των γονάδων, των γεννητικών οργάνων και των εσωτερικών αναπαραγωγικών οργάνων, αναβάλλεται μέχρι τον χρόνο κατά τον οποίο το παιδί θα είναι σε θέση να λάβει μέρος στην λήψη της απόφασης, βάσει του αυτοπροσδιορισμού του και σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης και ενημερωμένης συγκατάθεσης, εκτός από τις περιπτώσεις που η ζωή του παιδιού βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο

7.1.3. να παρασχεθεί σε όλα τα ίντερσεξ παιδιά φροντίδα υγείας από εξειδικευμένες ομάδες όλων των ειδικοτήτων με ολιστική προσέγγιση που θέτει στο επίκεντρο τις ανάγκες του ασθενούς συμπεριλαμβάνοντας όχι μόνο επαγγελματίες υγείας, αλλά και άλλα σχετικά επαγγέλματα, όπως ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, ειδικούς επί θεμάτων δεοντολογίας, σύμφωνα με οδηγίες που συντάσσονται από οργανώσεις ίντερσεξ και σχετικών επαγγελματιών

7.1.4. να διασφαλιστεί ότι τα ίντερσεξ παιδιά έχουν επαρκή πρόσβαση σε φροντίδα υγείας σε όλη την ζωή τους

7.1.5. να διασφαλιστεί ότι τα ίντερσεξ παιδιά έχουν πλήρη πρόσβαση στους ιατρικούς τους φακέλους

7.1.6. να εκπαιδευτούν κατάλληλα και με τις σύγχρονες αντιλήψεις όλοι οι επαγγελματίες υγείας, οι ψυχολόγοι και οι υπόλοιποι ενδιαφερόμενοι, ως προς το καθαρό μήνυμα ότι τα σώματα των ίντερσεξ είναι στοιχεία της φυσικής βιοποικιλότητας ως προς την ανάπτυξη του φύλου και ότι δεν χρειάζονται τροποποιητικές επεμβάσεις ως τέτοια

7.2. ως προς την υποστήριξη των ίντερσεξ ανθρώπων, των γονέων και των κοντινών τους ανθρώπων, σχετικά με τις προκλήσεις που τίθενται μεταξύ άλλων από τις κοινωνικές συμπεριφορές έναντι της ποικιλίας των χαρακτηριστικών φύλου:

7.2.1. να διασφαλιστεί ότι οι ίντερσεξ και οι οικογένειές τους έχουν πρόσβαση σε επαρκείς μηχανισμούς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης σε όλη τους την ζωή

7.2.2. να υποστηριχθούν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται για να

δώσουν τέρμα στην σιωπή σχετικά με την κατάσταση των ίντερσεξ ανθρώπων και για την δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο τα ίντερσεξ άτομα νιώθουν ελεύθερα να μιλούν ανοικτά για τις εμπειρίες τους

7.3. ως προς την αστική κατάσταση και την νομική αναγνώριση φύλου :

7.3.1. να διασφαλιστεί ότι οι νόμοι και οι πρακτικές σχετικά με την ληξιαρχική εγγραφή των γεννήσεων, ιδίως ως προς την καταχώριση του φύλου του νεογνού, σέβονται κατάλληλα το δικαίωμα την ιδιωτική ζωή επιτρέποντας επαρκή ευελιξία στην περίπτωση των ίντερσεξ παιδιών, χωρίς να εξαναγκάζονται οι γονείς ή οι επαγγελματίες υγείας να αποκαλύψουν την κατάσταση ενός παιδιού ως ίντερσεξ αν δεν υπάρχει ανάγκη

7.3.2. να απλοποιήσουν τις διαδικασίες για την νομική αναγνώριση φύλου σύμφωνα με τις συστάσεις που περιλαμβάνονται στο Ψήφισμα 2048 (2015) και να διασφαλίσουν ότι αυτές οι διαδικασίες είναι ταχείες, διαφανείς και προσβάσιμες για όλους και ότι βασίζονται στον αυτοκαθορισμό.

7.3.3. να διασφαλιστεί, οποτεδήποτε χρησιμοποιούνται κατηγοριοποιήσεις φύλου από δημόσιες αρχές, ότι υπάρχει ένα εύρος επιλογών διαθέσιμο για όλους τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων των ίντερσεξ που δεν προσδιορίζονται ως άρρενα ή θήλεα.

7.3.4. να εξεταστεί η δυνατότητα προαιρετικής καταχώρισης φύλου στις ληξιαρχικές πράξεις γεννήσεως και σε άλλα έγγραφα ταυτοποίησης

7.3.5. να διασφαλιστεί, σύμφωνα με το δικαίωμα για σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, ότι τα ίντερσεξ άτομα δεν αποκλείονται από το δικαίωμα σύναψης συμφώνου συμβίωσης ή γάμου ή να εξακολουθήσουν να βρίσκονται σε ισχύ τέτοια σύμφωνα συμβίωσης ή γάμοι και μετά την νομική αναγνώριση του φύλου τους

7.4. όσον αφορά την καταπολέμηση των αθέμιτων διακρίσεων εις βάρος των ίντερσεξ προσώπων, να διασφαλιστεί ότι η νομοθεσία για την καταπολέμηση των αθέμιτων διακρίσεων εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις που πρέπει να προστατευθούν ίντερσεξ άτομα, είτε με την εισαγωγή των χαρακτηριστικών φύλου ως ειδικού λόγου σε όλα τα νομοθετικά κείμενα κατά των αθέμιτων διακρίσεων, είτε ή και με την ευαισθητοποίηση δικηγόρων, αστυνομικών, εισαγγελέων, δικαστών και άλλων σχετικών επαγγελματιών καθώς και των ίντερσεξ ατόμων ως προς την δυνατότητα χειρισμού των αθέμιτων διακρίσεων εναντίον τους ως απαγορευμένου λόγου διάκρισης λόγω φύλου ή και λόγω "άλλου" (μη κατονομαζόμενου) λόγου όταν ο κατάλογος των απαγορευμένων λόγων διάκρισης στην σχετική εθνική νομοθεσία κατά των διακρίσεων δεν είναι εξαντλητικός

7.5. να συλλεχθούν περισσότερα δεδομένα και να διεξαχθούν περαιτέρω έρευνες για την κατάσταση και τα δικαιώματα των ίντερσεξ προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των μακροπρόθεσμων συνεπειών των χειρουργικών επεμβάσεων "κανονικοποίησης" του φύλου, στείρωσης και άλλων θεραπειών που εφαρμόζονται σε ίντερσεξ άτομα χωρίς την ελεύθερη και ενημερωμένη σχετική συγκατάθεσή τους.

7.5.1. να διεξαχθεί μια έρευνα ως προς την βλάβη που προκαλείται από παλαιότερες επιθετικές ή και μη αναστρέψιμες επεμβάσεις "κανονικοποίησης" του φύλου σε άτομα χωρίς την συγκατάθεσή τους και να εξεταστεί η καταβολή αποζημίωσης εν δυνάμει από ειδικό ταμείο για άτομα τα οποία έχουν υποστεί τέτοια αποτελέσματα από επεμβάσεις που ασκήθηκαν σε αυτά

7.5.2. προκειμένου να σχηματιστεί μια πλήρης εικόνας για την τρέχουσα πρακτική, να τηρηθεί αρχείο όλων των επεμβάσεων που διεξάγονται σε χαρακτηριστικά φύλου των παιδιών

7.6. να οργανωθούν εκστρατείες ευαισθητοποίησης των σχετιζόμενων επαγγελματιών όπως επίσης και του γενικού κοινού όσον αφορά την κατάσταση και τα δικαιώματα των ίντερσεξ

ανθρώπων.

8. Τέλος, η Συνέλευση καλεί τα εθνικά κοινοβούλια να εργαστούν ενεργητικά, με την συμμετοχή των ίντερσεξ προσώπων και των αντιπροσωπευτικών οργανώσεών τους για την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την κατάσταση των ίντερσεξ ανθρώπων στην χώρα τους και να υλοποιήσουν τις ανωτέρω συστάσεις.

Πρωτότυπο κείμενο: Resolution 2191 (2017) [Promoting the human rights of and eliminating discrimination against intersex people](#)